

سنة ١٤٤٤ هـ

بررسی زندگینامه و آثار ۷ معمار ایرانی و ۷ معمار خارجی

با آثار تاثیرگذار

تاریخچه معماری جهان

محققان تاریخ، شروع هنر معماری را به دوران ماقبل از تاریخ نسبت می دهند. بعد از آن به مرور زمان سبک های مختلفی ظهور کردند که **معماری مصر باستان، بیزانس، رومانسک، گوتیک و رنسانس** به عنوان نمونه های برجسته در معماری جهان شناخته می شوند.

برخی از افراد به اشتباه فکر می کنند که در دوران ماقبل تاریخ هیچ اثری از هنر معماری نبوده است. در حالی که تحقیقات و بررسی های انجام شده نشان می دهد که علم معماری از همان دوران ماقبل تاریخ در زندگی انسان شکل گرفته است.

آثار بناهای تاریخی به جا مانده از آن دوران نشان دهنده وجود هنر معماری در هزاران سال پیش است. این دوره به سه قسمت دوران:

پارینه (دیرینه) سنگی، میان سنگی و نو سنگی تقسیم می شود.

شروع ساخت و ساز و خروج انسان از غارها را می توان یکی از ویژگی های مهم دوران نوسنگی برشمرد. اولین سکونت گاه های بشری از جنس سنگ بوده است که به صورت قرار دادن یک سنگ بزرگ افقی بر روی دو سنگ عمودی تشکیل می شدند. اولین معابد و مقابر نیز مربوط به دوران نوسنگی است.

معماران ایرانی

بهرام شیردل
معمار بین المللی ایران

عبدالعزيز فرمانمائيان
پدر نظام مهندسی نوین

داریوش بوربور
پدر شهرسازی مدرن

هوشنگ سیحون
از برجسته ترین معماران ایرانی

رضا دانشمیر
طراح سینما پردیس ملت

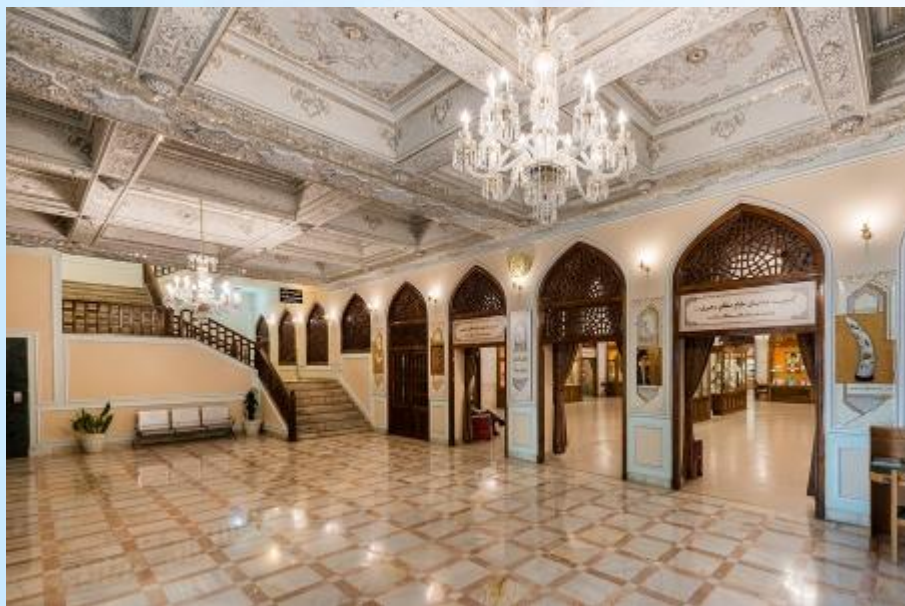
لیلا عراقیان
طراح پل طبیعت تهران

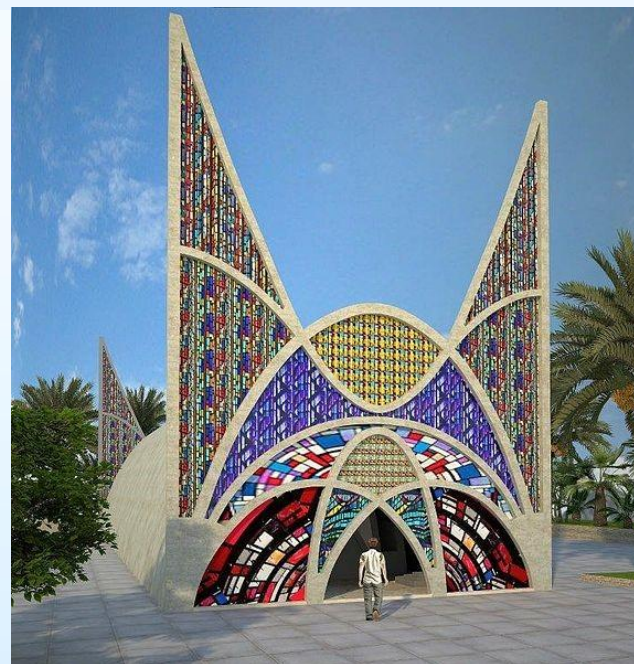
هومن بالاژاده

داریوش بوربور در هفتم اردیبهشت سال ۱۳۱۳ در شهر تهران به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی را در تهران گذراند و سپس راهی انگلستان شد و تحصیل خود را در مقطع دیپلم در دانشگاه کمبریج ادامه داد. او سپس لیسانس را در دانشگاه لیورپول در رشته شهرسازی و در ادامه دکترای خود را در دانشگاه ژنو در رشته معماری در مناطق گرم و خشک کسب نمود.

داریوش بوربور در سال ۱۳۴۵ خورشیدی شورای عالی شهرسازی در ایران را بنیانگذاری نمود و تا بحال طرح‌های نوسازی بسیاری مانند **طرح جامع منطقه آبادان، طرح نوسازی اطراف حرم امام رضا در مشهد، طراحی بازار رضای مشهد و طرح جامع کرانه دریای خزر** و طرح‌های بسیار دیگری را اجرا نموده است که باعث شده لقب "پدر شهرسازی مدرن" ایران نصیب ایشان شود. داریوش بوربور در کنار معماری، علاقه خاصی به نقاشی و مجسمه سازی و مطالعات محیط زیستی نیز دارد و پس از بازگشت به ایران پژوهشکده و کتابخانه ایران شناسی را در سال ۱۳۷۰ افتتاح نمود. از افتخارات بین‌المللی ایشان می‌توان به دریافت جایزه بین‌المللی مرکوری طلائی ایتالیا در سال ۱۳۵۴ و معرفی ایشان به عنوان یکی از پنجاه معمار برجسته جهان در دومین نمایشگاه بین‌المللی معماران برجسته جهان در سال ۱۳۶۷ در شهر بلگراد اشاره نمود.

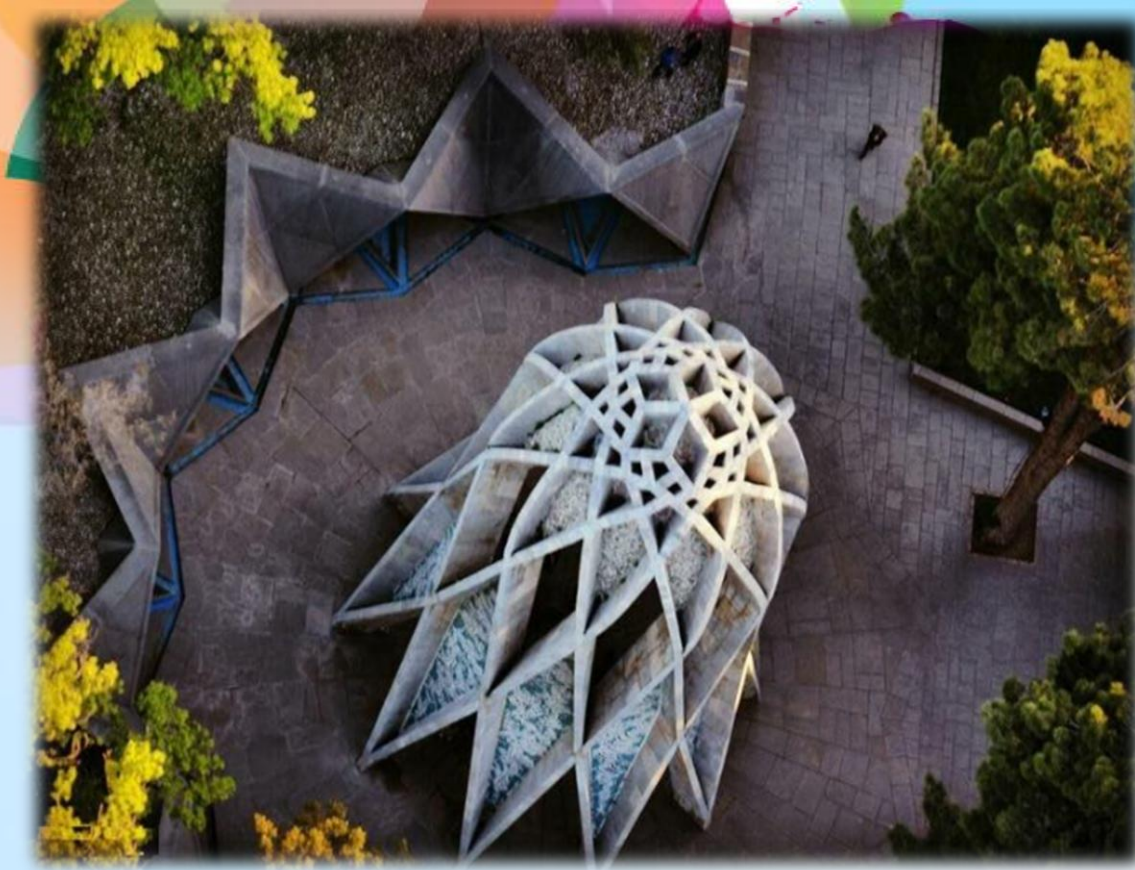
موزه آستان قدس رضوی

سینما و تئاتر روباز - اهواز

آثار معماری

- ۱۳۴۳، طرح ساختمان سالن اجتماعات دانشگاه ملی (شهید بهشتی)
- ۱۳۴۳، مجموعه مسکونی شرکت نفت ایران پان آمریکن، (جزیره خارک)
- ۱۳۴۳، طرح مسجد اهواز
- ۱۳۴۴، خانه نهانندی، تهران
- ۱۳۴۴، خانه بوربور، تهران
- ۱۳۴۵، طرح سینمای رو باز، اهواز
- ۱۳۴۵، مرکز اجتماعات بانوان، اهواز
- ۱۳۴۵، ساختمان بوش (طراحی اولیه برای رستوران بوده است)
- ۱۳۴۶، مرکز ورزشی و تفریحی قصر یخ، تهران
- ۱۳۴۶، طرح نو سازی اطراف حرم مطهر حضرت رضا (ع)
- ۱۳۵۵، بازار رضا، مشهد
- ۱۳۵۵، موزه و کتابخانه آستان قدس رضوی، مشهد
- ۱۳۵۷، نماد یادبود وحشی بافقی، یزد
- ؟؟؟؟، طراحی ۲۰۰۰ آپارتمان با استفاده از حرارت خورشیدی، کوهسنگی مشهد

بنای این آرامگاه را به صورت مشبک ساخته‌اند و بین هر دو پایه در قسمت پایین مثلث بزرگی را به وجود آورده‌اند. در کنار این مثلث بزرگ یک لوزی بزرگ و دراز به وجود آمده که بر روی قسمت بیرونی و داخلی آن اشعار و رباعیاتی از خود خیام به خط نستعلیق آقای عبدالرسولی و به صورت کاشیکاری‌های زیبا تزیین شده است. یک لوزی دیگر نیز در کنار لوزی بزرگ احداث شده و در بالای لوزی دوم و نزدیک به نوک گنبد، لوزی سوم کوچکتری قرار دارد. کل این پایه‌ها در نوک گنبد به هم پیوند می‌خورند و سقف گنبد یا کلاهک گنبد را شکل می‌دهند. بیشتر قسمت‌های این سقف گنبد شکل به صورت مشبک و توخالی است که شکل ستاره‌ای را به وجود می‌آورد که باز هم یادآور علم نجوم خیام است.

در قسمت بالا که تیغه‌ها با هم برخورد دارند، فضاهای پر و خالی و رو به بالا ستاره‌های درهمی به وجود می‌آورند که از بین آن‌ها آسمان آبی و همچنین آسمان شب و پرستاره‌ی نیشابور پیداست و به تدریج به طرف نوک گنبد، ستاره‌ها کوچک‌تر می‌شوند و در آخر یک ستاره‌ی پنج پر زیبا، آن‌ها را کامل می‌کند. در این‌جا هم ستاره و آسمان تداعی کننده‌ی شخصیت نجومی خیام هستند.

معمار این آرامگاه، سازه‌های پیرامون آرامگاه خیام را بنا به گونه‌ای شاعرانه طراحی کرده است. دور تا دور برج آن را یک دایره‌ی وسیع به مرکز خود برج ساخته است که همگی از سنگ گرانیت و با اجزای مثلثی شکل هستند و تورفتگی و برون آمدگی‌هایی دارند که تا حدودی شکل خیمه را تداعی می‌کند که اشاره به نام خیام است. که گفتیم به دلیل این‌که پدرش خیمه‌دوز بود، نامش به همین مناسبت انتخاب شد. از طرف دیگر، حوض‌های فیروزه‌ای وجود دارد که در مجموع قسمتی از ستاره را به تعداد هفت پر نشان می‌دهند که هفت پر آن به مفهوم هفت فلک، هفت آسمان و هفت تپه است که باز به افلاک و نجوم اشاره دارد.

معماری آرامگاه خیام و ساخت بنا از برجسته‌ترین معماری‌ها و بناهای ساخته شده در زمان خود است. این بنای باشکوه بر اصول ریاضی و مثلثات خیام محاسبه و طراحی شده است. با سیر در معماری این فضا و طاق و ایوان مقبره و دهلیزها، می‌توان به جهان پر از رمز و راز خیام سفر کرد.

وزارت فرهنگ و هنر در سال ۱۳۵۴، آرامگاه حکیم عمر خیام را با شماره ۱۱۷۵ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رساند.

معماران خارجی

نورمن رابرت فاستر
Norman Foster

رنزو پیانو
Renzo Piano

سانتیگو کالاتراوا
Santiago Calatrava

رم کولھاس
Rem Koolhaas

زاھا حدید
Zaha Hadid

ریچارد راجرز
Richard Rogers

فرانک گری
frank gehry

موزه هنرهای زیبا در شهر بوستون، ماساچوست، یکی از بزرگترین موزه‌های ایالات متحده آمریکا است که بیش از یک میلیون بازدیدکننده از سراسر جهان را در سال جذب می‌کند. این موزه در بر گیرنده بیش از ۴۵۰،۰۰۰ اثر باستانی و هنری است که آن را به یکی از مهم‌ترین مجموعه‌های هنری در آمریکای شمالی تبدیل کرده. این موزه در ردیف ۵۴مین موزه ی پربازدید در جهان در سال ۲۰۱۰ قرار گرفت.

موزه در سال ۱۸۷۰ گشایش یافت و مکان کنونی آن به ۱۹۰۷ می‌رسد. معماری این موزه، جزء مهم‌ترین و

مشهورترین آثار نورمن رابرت می باشد .

خانه شخصی جورج - راجر هاوس

گنبد هزاره لندن

مرکز ژرژ پمپیدو

آثار :

- برج اداری لندن
- مرکز ملی هنر و فرهنگ ژرژ پمپیدو
- گنبد هزاره لندن :
- دادگاه حقوقی بوردو
- فرودگاه هیترود

سر ریچارد جورج راجرز یک معمار ایتالیایی-بریتانیایی است که بیشتر به دلیل برخورداری از فن آوری بالا در معماری مشهور است و از آن به عنوان "تجلیل از اجزای سازه" یاد می شود. کار وی در معماری بیش از نیم قرن طول می کشد ، جایی که او ساختمان های پیشگامانه ای مانند مقر لویدز لندن و مرکز پمپیدو در پاریس را طراحی کرده است.

سر ریچارد جورج راجرز در ۲۳ ژوئیه ۱۹۳۳ در فلورانس ، ایتالیا متولد شد. وی بیشتر به خاطر طراحی های کارکردگرایانه و مدرنیستی در معماری با تکنولوژی پیشرفته شهرت دارد. امروز ، او یک شریک ارشد در شرکت خود Rogers Stirk Harbour + Partners است .

در طول کار خود ، ریچارد راجرز جوایز زیادی را برای کارهای خود مانند مدال طلای RIBA ، جایزه RIBA استرلینگ ، جایزه پریتزکر و بسیاری جوایز دیگر دریافت کرده است. در سال ۱۹۹۶ ، او لرد راجرز از رودخانه نامگذاری شد

ساخت این پل که یکی از پیچیده ترین پل های دنیاست در سال ۲۰۰۷ شروع شده و به مدت ۴ سال به طول انجامیده است. معماری و ظاهر کمانی شکل این پل زیبایی بی نظیری را به نمایش می گذارد و سیستم نورپردازی داینامیک که در آن اجرا شده ارزش آن را دوچندان می نماید.

پل شیخ زاید دارای ۸۴۲ متر طول و ۶۱ متر عرض می باشد و در امارات متحده عربی بین خشکی و جزیره ابوظبی قرار گرفته است. این پل ۴ مسیر بزرگراه را در خود جا داده و مسیر ارتباطی اصلی کانال المقطع می باشد. این پل به گونه ای طراحی شده که تا ۱۲۰ سال عمر خواهد کرد زیرا استحکام و مقاومت آن به دلیل استفاده از بتن و استیل بسیار بالاست.

<https://fa.wikipedia.org/wiki>

<https://chidemaneco.com/>

<https://www.arel.ir/fa/Pages-View-987.html>

<https://arch-projects.com/rem-koolhaas/>

<https://www.ghadimsara.com/news30>

<https://www.sakhtemanchi.com/>

